

Utvärdering av central upphandlings- och uppföljningsfunktion

Förslag till beslut

1. Återrapporteringen godkänns.

Ärende

Kommunstyrelsen beslutade i september 2015 att godkänna förslag på en centralt placerad upphandlings- och uppföljningsfunktion. Kommundirektören fick i uppdrag att verkställa kommunstyrelsens beslut och kommunledningsförvaltningen uppdrogs att under 2017 genomföra en utvärdering.

Den nya organisationen är på plats och bedöms väl fungerande. I genomförd utvärdering lämnar förvaltningen en redogörelse för de centrala funktionernas arbete i syfte att uppfylla uppställda förväntningar.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner förvaltningens återrapportering.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse Utvärdering av central upphandlings- och uppföljningsfunktion

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav i budget 2015 kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på en centralt placerad upphandlingsfunktion inklusive uppföljning och utvärdering av upphandlad verksamhet. Under 2015 godkände kommunstyrelsen redovisningen av budgetuppdraget om central upphandlings- och uppföljningsfunktion och kommundirektören fick i uppdrag att verkställa uppdraget.

I september 2015 inrättades funktionen upphandlingsstrateg och i augusti 2016 inrättades funktionen kvalitetstrateg. Båda med placering på kommunledningsförvaltningen.

Det förväntade resultatet av den nya organisationen var en mer utvecklande strategisk upphandling och mera enhetligt och utvecklat uppföljnings- och utvärderingsarbete samt tydligare koppling mellan upphandling, uppföljning och kvalitet av all verksamhet i Linköpings kommun.

I kommunstyrelsens beslut om att inrätta de centrala funktionerna fick kommunledningsförvaltningen även i uppdrag att genomföra en utvärdering under 2017. Kommunledningsförvaltningen redogör nedan för de uttalade förväntningarna.

Utvärdering

De centrala funktionerna ska utgöra kommunens kompetensnav när det gäller upphandling och uppföljning.

Upphandlings- och kvalitetsstrategerna fungerar idag som ett stöd för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i den långsiktiga styrningen av inköp, upphandling och uppföljning. Funktionerna ger som ett led i detta stöd till nämnder och förvaltningar i dessa frågor. Funktionerna säkerställer också att kommunens övergripande prioriteringar får genomslag i upphandlingar och uppföljning, exempelvis genom styrdokument, utbildning och nätverk.

Genom aktiv omvärldsbevakning både nationellt, internationellt och genom deltagande i nätverk upprätthålla en hög kompetens inom området.

Strategerna svarar för daglig omvärldsbevakning inom området och deltar i ett antal nätverk såsom Sveriges Kommuner och Landstings Upphandling som en del av den strategiska styrningen, Leda för resultat och Kommunens Kvalitet i Korthet samt det regionala nätverket för social hänsyn.

Genom upprätthållande av inomkommunala nätverk inom områdena bidra till en ökad kunskapsutveckling mellan nämnder, styrelser och förvaltningar.

Idag finns ett antal forum upprättade för ökad kunskapsutveckling såsom Inköpsrådet där inköpsansvariga från respektive förvaltning ingår liksom upphandlingsstrateg och kvalitetsstrateg. Ett nätverk finns också för kommunkoncernens upphandlingsansvariga och ambitionen är att utöka detta nätverk till att omfatta alla upphandlare inom koncernen. Kontinuerliga träffar sker med Upphandlingscenter tillsammans med Norrköpings kommun för att utveckla samarbetet med dessa. Vidare träffar strategierna förvaltningarnas inköps-, upphandlings- och kvalitetsansvariga kontinuerligt.

Förbättra kvalitets-, uppföljnings- och utvärderingsarbetet genom att utveckla metoder och modeller för detta.

I strategiernas uppdrag ingår att utveckla och förvalta modeller, metoder och verktyg i syfte att skapa förutsättningar för förvaltningar och nämnder att bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. I budgetdirektiven inför budget 2018 fick nämnderna i uppdrag att särskilt följa och till kommunstyrelsen redovisa ett antal indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Indikatorerna ska beskriva resurser, produktion och resultat i nämnduppdraget och över tid. Det framgår också tydligare att en analys av kommunens verksamhet utifrån perspektiven ekonomi, personal och verksamhetskvalité ligger till grund för bedömning av budgetramar och eventuella nämnduppdrag.

Kommunen deltar i jämförelsenätverket R9 (tillsammans med Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro) och i Sveriges Kommuner och Landstings undersökning Kommunens Kvalitet i Korthet. Det är två exempel på befintliga verktyg för att ta fram information som ger kommunledningen en god kunskap om kommunens kvalitet i förhållande till sig själv över tid och i jämförelse med andra.

Vidare har strategierna under året tagit fram modeller och verktyg som stöd till verksamheterna i deras arbete med uppföljning. Till exempel har en basmodell för uppföljning utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv arbetats fram samt en modell som visar behovet av uppföljning på olika nivåer.

Under 2017 pågår även ett centralt projekt för att underlätta för nämnderna i sitt uppföljnings- och analysarbete via ett IT-verktyg. Ambitionen är dels att kvalitetssäkra inrapporteringen av statistik och göra den jämförbar och dels att förenkla insamlingen vid intern eller extern rapportering. IT-verktyget ska också utgöra ett stöd för att i större utsträckning kommunicera verksamhetsresultat.

Utforma tydliga rutiner, ramverk och arbetssätt. Den centrala funktionen ska säkerställa implementering och efterlevnad av dessa i kommunens verksamheter.

Det har tagits fram styrdokument för inköp och upphandling i form av policy, riktlinjer och rutiner. I dessa styrdokument framgår roller och ansvar, prioriterade områden (kvalitet, uppföljning, kostnad, miljö, social hänsyn, innovation och vårda konkurrensen) samt arbetsmetoder.

Vidare har fullmäktige antagit program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare. I enlighet med programmet har berörda nämnder tagit fram uppföljningsplaner. Det pågår också ett arbete med att utveckla styrmodellen där former för uppföljning ingår. Utöver detta är strategerna ute i förvaltningarna för att utbilda/informera för att styra, stödja och i syfte att säkerställa implementering av styrdokumenterna.

Initialt har strategernas arbete fokuserat på strukturer och att ta fram tydliga rutiner, ramverk och arbetssätt. Det fortsatta arbetet kommer därför fokusera mer på att följa upp och jämföra våra resultat med andra i syfte att identifiera framgångar och utvecklingsområden för ökad kvalitet på service och tjänster. Ytterligare exempel på fokusområde under 2018 är dialog med företag inom olika marknader, framtagande av arbetsrättsliga villkor för upphandlingsområden där det är behövligt och möjligt samt en förbättrad avtalsuppföljning bland annat genom inköpsanalysverktyg.

Säkerställa strategiska perspektiv genom att bistå i utarbetandet av upphandlings- och kvalitetsuppföljningsplaner för samtliga förvaltningar samt samråda dessa inför att beslut fattas i respektive nämnd.

Strategerna träffar förvaltningarna kontinuerligt i syfte att säkerställa de strategiska perspektiven i utarbetningen av upphandlings- och uppföljningsplaner.

Årligen presentera en övergripande sammanställning över aktuella upphandlingar och kvalitetsuppföljningar i kommunen för kommunstyrelsen.

Årligen tas en kommungemensam upphandlingsplan fram. Presentationer av kommunens kvalitet och resultat görs till kommunstyrelsen vid budgetupptakten och genom en redogörelse av Kommunens Kvalitet i Korthet.

Säkerställa hög intern avtalstrohet mot ramavtal (och vissa andra ingångna avtal) genom att genomföra avtalsuppföljningar. Exempelvis genom stickprov i verksamheten, genomförande av riktade insatser inom en viss verksamhet eller specifik upphandlad vara/tjänst på uppdrag av kommunstyrelsen.

Stickprov görs idag inom olika avtalsområden. För att säkerställa en hög avtalstrohet har kommunen påbörjat en upphandling av ett inköpsanalysverktyg

som väntas vara på plats 2018. Genom verktyget kan inköpsstatistiken följas på en detaljerad nivå och bidra till förbättrad uppföljning av avtalstrohet och att rätt sortiment köps vilket innebär att inköpsstyrning kan ske och därigenom kan kommunen få lägre inköpskostnader och rätt kvalitet. Systemet kommer även förbättra möjligheten att identifiera nya upphandlingsbehov samt analys av inköpsmönster vilket ger underlag för en effektiv inköpsprocess.

Under 2017 håller E-handel på att införas i kommunen vilket sannolikt kommer innebära ökad avtalstrohet då förvaltningarna får bättre förutsättningar att handla rätt vara från rätt leverantör. E-handel är även en förutsättning för att införandet av samordnad varudistribution, som går i drift november 2017, ska fungera.

Sammanfattningsvis bedöms den nya organisationen fungera väl där arbetet bidrar till att utveckla en ändamålsenlig och effektiv uppföljning och inköp-, och upphandlingsverksamhet.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Peder Brandt

Beslutet skickas till:
Kvalitetsstrateg
Upphandlingsstrateg